

Π Ο Λ Ύ Κ Α Ρ Π Ο Σ.

Ὁ Συμριταίων πολιούχος ἅγιος.

Ἐκ τῶν πρώτων τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ ἡρωϊκῶν, ὡς εἶπεν, μεγαλομαρτύρων λογίζεται ἐμολογουμένως καὶ ὁ σοφὸς καὶ ἐνάρετος Πολύκαρπος ὁ Συμριταῖος, μαθητῆς τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ἐπισκοπεύσας πολλὰ ἔτη ἐν Συμύρῃ, καὶ θεωρούμενος διὰ τὰυτὰ πολιούχος τῶν Συμριταίων ἅγιος, ὡς ὁ Δημήτριος τῶν Θεσσαλονικέων, ὁ Ἄνδρέας τῶν Βυζοντίων, ὁ Βασίλειος τῶν Καισαρέων κτλ. Προκάτοχος δὲ τοῦ Πολυκάριου εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν ταύτην ὑπῆρξεν, ὡς γνωστὸν ὁ ἅγιος Βουκόλος, ἀπὸ ὁμοίως, ἀποστολικῶς, προεπιπὼν τὴν μέλουσαν ἐνδοξὸν τοῦ Πολυκάριου ἀρχιερωσύνην. Τινὲς θέλουσιν, ὅτι ὁ Πολύκαρπος συνστάθη πρῶτος ἐν Συμύρῃ Ἐπίσκοπος ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.

Κατὰ τοὺς Ἐκκλησιαστικῶς συγγραφεῖς, ὁ ἡμέτερος Πολύκαρπος ἔλαβε παρὰ Κυρίου, καὶ πρὶν ἔτι ἀρχιερατεύσῃ, τὴν χάριν τῶν θαυμάτων· γενόμενος δὲ Ἀρχιερεὺς τῶν ἑαυτοῦ συμπολιτῶν, ἐσταμάτησε παραδόξως πρὸς τὴν ὁρμὴν μεγάλου τινὸς ἐμπρησμοῦ τῆς Συμύρης, καὶ ἄλλοτε ἐν καιρῷ ἀνομβρίας καὶ αὐγμοῦ δεινοῦ, ἅμα προσευχηθεὶς, ἐπέφερε βροχὴν, τῆς ὁποίας ἔπειτα ἐμπόδισε τὴν ἀμετρίαν καὶ ὑπερβολὴν, καὶ τὰς ἐντεθεὴν ἐπαπειλουμένας ζημίας. Ὁ Μακάριος οὗτος ἀρχιερεὺς, ἐκτὸς ἄλλων τινῶν συνέγραψε καὶ τὴν σωζομένην, τὴν πολλὰκις ἐκδοθεῖσαν, ἀξιόλογον ἐπιστολὴν πρὸς Φιλιππησίους, (οἱ δὲ Φίλιπποι ἦτο πόλις τῆς Μακεδονίας, ἀκμάζουσα τότε, νῦν δὲ θέσις ἔρημος εὐ μακρὰν τῆς Καβάλας), περιέχουσαν πολλὰς ἀναγκαίας καὶ ὠραίας διδασκαλίας, ἠθικὰς καὶ θρησκευτικὰς ἐν αἷς καὶ ταύτας, ὅτι οἱ μὲν νέοι νὰ γίνωνται τέλειοι, καθάριοι, ἀποφεύγοντες τὰς ἐπιθυμίας τῆς σαρκὸς, αἱ ὁποῖαι κατὰ φυσικὸν λόγον ἐναντιοῦνται εἰς τὸ πνεῦμα· αἱ δὲ παρθένοι νὰ διασωζῶσι καθαρὰν καὶ ἄρρατον τὴν συνείδησιν, ὡς καὶ τὸ σῶμα. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἐπὶ Ἱερωνύμου ἀνεγινώσκετο τακτικῶς ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις. Διὰ τὴν νὰ μὴ ἀνασκειτο καὶ σήμερον, μάλιστα ἐν Συμύρῃ;

Κατὰ τὸν γενόμενον ἐπὶ Μάρκου Αὐρηλίου ἢ κατ' ἄλλους Δεκίου Αὐτοκράτορος, διωγμὸν τῶν Χριστιανῶν, συλληφθεὶς καὶ ὁ ἱερός Πολύκαρπος, ἐπιλεγόμενος ὑπὸ τῶν ἔθνικῶν Πατῆρ τῶν Χριστιανῶν καὶ Διδάσκαλος τῆς Ἀσίας, προσήχθη εἰς τὸν Ἀνθύπατον τῆς Συμύρης, ὅστις καίτοι σπεύδων θανατῶσαι αὐτὸν ὡς πταίστην, ἀλλόμως ἐλέπων τὴν γηραλέαν ηλικίαν καὶ τὴν σεβασμίαν πολιαν αὐτοῦ, καὶ ἀκούων τὴν ἐνάρετον τοῦ ἀνθρώπου πολιτεῖαν, ἠγάπησε τὸν ἅγιον καὶ ἐπεθύμησεν, ἵνα σώσῃ αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἐπικειμένης ἀφέντου καταδίκης. Ὄθεν μετὰ πολλοὺς ἄλλους λόγους ἐπρότεινεν αὐτῷ τελευταῖον ἵνα βλασφημήσῃ τὸνομα τοῦ Χριστοῦ καὶ μίαν μόνην φορὰν, καὶ τοῦτο διὰ μόνων τῶν χειλέων, ἂν ὄχι ἀπὸ καρδίας, ὑποσχόμενος, ὅτι τούτου γενομένου, ἀποστέλλει αὐτὸν εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν αὐτὸν μόνον ἐλεύθερον πάσης ὑβρεως, ὡς τὸ πρότερον, ἀλλὰ καὶ μετὰ πολλῶν χαρισμάτων. Πρὸς τὸν λόγον τοῦτον ὑψώσας ὁ ἅγιος τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν Οὐρανόν Μή μοι γένοιτο, εἶπεν, ὡ

Ἀνθύπατε, τοσοῦτον κακόν! Ὁδοῦκορτο ἐξ ἤδη ἔτη ὑπηρετῶ τὸν ἀγαθὸν αὐτὸν Κύριόν μου, τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, ὅστις ποτὲ δὲν μοὶ ἐπροξένησε λύπην, ἀλλὰ καὶ μ' ἐηργάτησε πολλὰ μαζῶς. Πῶς θέλεις λοιπὸν πρὸς τοιοῦτον αὐθέρτην, γλυκὸν καὶ ἀγαθοποιόν, νὰ γινῶ ὑβριστῆς ὁπωσδήποτε;

Καθ' ἃς λοιπὸν εἶχε διαταγὰς καὶ ὀδηγίας ὁ Ἀνθύπατος παρὰ τοῦ Ῥώμης Αὐτοκράτορος ἐπαπειλήσας τὸν ἄγιον ἐπανεληλυμένως καὶ μὴ δυναθεὶς νὰ κάμψῃ κατ' οὐδὲν τὴν σταθερὰν αὐτοῦ γνώμην, ἠτοίματε πυρὰν παρὰ τὸ ἀμφιθέκτρον (κείμενον ἐπὶ τοῦ λόγου ἢ βυνοῦ Πάγου, μεταξὺ τῆς Ἄκρας καὶ τῆς θαλάσσης), παρόντος πολλοῦ πλήθους. ἵνα κατακαύσῃ τὸν Πολύκαρπον καὶ οὕτω διαλύσῃ τὴν Χριστιανικὴν τῶν Συμριταίων Ἐκκλησίαν. Ὁ δὲ ἅγιος ἀκούσας τὴν ἀπίστησιν ταύτην ἀταράχως, προσήλθεν εἰς τὴν πυρὰν προθύμως· καὶ γαιρων ὡς ἐκ θεῆας τινος ἐμπνεύσεως, καὶ λύσας τὰ ὑποδήματα, καὶ ἀποδυθεὶς τὸν ἐπενδύτην, ἀνέβη καὶ ἐξυπλώθη ἐπὶ τῆς πυρᾶς μετ' εὐσημησούνης, οὐχὶ ὡς τις πταίστης, ἀλλ' ὡς πρὸς μετάστασιν εἰς ἄλλον ὠραιότερον βίον. Ὁ τρόπος οὗτος ἐθαυμάσθη παρὰ πάντων, καὶ ἀκολουθῶς πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς Χριστόν.

Οἱ εὐσεβεῖς Συμριταῖοι, τιμῶντες ἐπαξίως τὴν μνήμην τῷ μακαρίου τούτου Ἐπισκόπου αὐτῶν, ὠρεῖον νὰ ἐορτάζωσιν αὐτὸν ἐτησίως πανηγυρικότερον. Πρὸ τινῶν ἑκατονταετηρίδων εἶχον καὶ ναὸν ἰδιαιτέρον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Πολυκάριου, τὸν ὁποῖον ἀφῆρπασαν ἀπὸ τῆς ἀσθεῖας αὐτῶν χεῖρας αἱ Ἰησοῦντικαὶ σκευωρίαί, αἱ διηνεκῶς ἐνοχλοῦνται καὶ σκανδαλίζουσαι τὴν Ἀνατολήν. Εὐχῆς ἔργον, ἵάν τις τῶν εὐλαβεστέρων καὶ πλουσιωτέρων τῆς Συμύρης εὐπατριδῶν ἐφροντίξεν ἐν καιρῷ τῷ δέοντι, ἵνα ἀνεγερθῇ αὐθὶς πρὸς τιμὴν τοῦ πολιούχου τούτου ἁγίου ἄλλος ναὸς μεγαλοπρεπέστερος κατὰ τὴν θέσιν, εἰ δυνατόν, τῆς πυρᾶς, ὅπου ὁ ἅγιος κατεκάη, ἢ καὶ ἀπλῶς ἐπὶ τῆς ῥάχους τοῦ Πάγου πρὸς τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν ἐκ τῆς Ἄνω συνοικίας εἰς τὸν Πρωφῆτην Ἡλίαν καὶ τὴν Μελητιαν Κοιλιάδα. Οὕτω συστηθεὶς ἔκ νέου ἢ κατ' ἐξῆχην Συμριταῖα πανηγυρία αὕτη, θέλει εὐαρεστεῖ μεγάλως, καθρωμένη παρὰ πάσης τῆς πύλεως καὶ τιμῶσα τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς περὶ τούτου πρόνοιαν τε καὶ ἐπιμέλειαν.

Ταῦτα σημειούμεν περὶ τοῦ ἁγίου Πολυκάριου πρὸς γνώσιν ἰδίως καὶ ἐνθύμησιν τῶν ἀγαθῶν Συμριταίων, καὶ εἶναι χρεῖα ἴσως νὰ ἐξηγησῶμεν αὐτῆς, ὅτι καὶ ἄλλοι, καὶ ἐδῶ μάλιστα, φρονοῦμεν ἀναγκαίως τοὺς θρησκευτικὸς καὶ ἐκκλησιαστικὸς λόγους οἰουσδήποτε, οὐ μόνον κατὰ τὸ χριστιανικὸν καθῆκον ἀπλῶς, ἀλλὰ καὶ διὰ πᾶσαν ἄλλην γενικὴν καὶ τοπικὴν ὠφέλειαν, εἴτε πνευματικὴν, εἴτε υλικὴν. Ἄς μὴ λησμονήσωμεν ποτὲ ὅτι Οὐ πόλις ἀνευ δικαιοσύνης, οὐ δικαιοσύνη ἀνευ εὐσεβείας.

Πείσανδρος.